

PLANTE COLECTATE ȘI PRELUCRATE DE FERDINAND SCHUR AFLATE ÎN COLECȚIILE DE HERBARII ALE MUZEULUI BRUKENTHAL

Intuiție excepțională, spirit de observație ascuțit, dinamism și inițiativă deosebită, iată cum ar putea fi caracterizat în cîteva cuvinte Ferdinand Schur, unul din cercetătorii de frunte din secolul XIX al florei Transilvaniei.

Născut la 18 februarie 1799 în Königsberg, frecventea ză cursurile primare în localitatea natală, după care, urmează gimnaziul preotesc din Kneiphoffchen. Mijloacele materiale reduse îl determină să intre ucenic la farmacia orășenească din Gerdauen, localitate lîngă Königsberg. Încă din această perioadă de ucenicie are preocupări serioase în domeniul botanică, alcătuindu-și un herbar de 600 specii. În 1819 susține examenul de califică, după care lucrează timp de 7 ani în farmacia din Gerdauen. Grădinile castelului devin locul său de refugiu și studiu. De la Gerdauen pleacă la Fischhausen, unde are posibilitatea să cunoască și să studieze flora marină. Dar firea sa frămîntată, neliniștită, dornică de cunoaștere, de perfecționare, îl face să nu stea prea mult timp într-un loc. De la Fischhausen pleacă la Elbing, apoi la Danzig de unde apoi se reîntoarce la Königsberg, unde intră la farmacia Dr. Dulk, care era și profesor de chimie la universitate. Acum are, în sfîrșit, posibilitatea audierii cursurilor de chimie pe toată durata celor patru ani de studiu. După trecerea acestei perioade pleacă la Berlin, unde susține examenul de farmacist cl. I. și, în același timp și pe acela de doctor în filozofie. După ce lucrează un timp la Berlin, părăsește Germania îndreptîndu-se spre Austria, unde obține postul de director la fabrica de substanțe chimice de la Liesing, de lîngă Viena. Aici, în orele libere cercetează, de multe ori în tovărășia botanistului Jacquin — fiul — flora din împrejurimi.

În urma unei încercări nereușite de a înființa o fabrică proprie de substanțe chimice la Inseldorf, părăsește Austria, îndreptîndu-se spre Ungaria, unde are ocazia să cunoască unele plante aduse din Transilvania.

Fig. 1. Dr. phil. Ferdinand Schur.

În anul 1845, deci la vîrstă de 46 ani este chemat la Sibiu pentru a instala și conduce o fabrică de acid sulfuric. În cei 8 ani cât a stat la Sibiu a fost unul din promotorii cercetărilor floristice ale acestor regiuni. Inițiator, alături de Michael Bielz, Michael Fuss, Ludwig Neugeboren, etc., al Societății Ardelene de Științe Naturale, a fost, în același timp unul din activiștii ei de frunte în calitatea de vicepreședinte, funcție pe care a deținut-o pînă la plecarea sa din Sibiu.

La recomandarea Societății, Schur este însărcinat de guvernatorul Transilvaniei Karl v. Schwarzenberg, să întreprindă pe cheltuiala statului o călătorie prin Transilvania pentru cercetarea florei. Această călătorie a început-o

împreună cu E. A. Bielz la 5 iulie și a durat pînă la 15 august.¹ În cele 41 zile de călătorie a parcurs 120 mile (cca 900 km) și a colectat 2300 specii, în parte noi sau rare pentru flora Transilvaniei.

În această excursie a trecut și prin Brașov, unde i s-a propus să se mute ca profesor de științe naturale la Gimnaziul Superior evanghelic. Schur acceptă această propunere, aşa că, în toamna anului 1853 părăsește Sibiul și se stabilește, din păcate doar pentru un an, la Brașov, unde desfășoară aceeași intensă activitate de cercetare.

În anul 1854 părăsește Transilvania plecînd la Viena, unde înfîințează o școală de fete, pe care o conduce timp de 10 ani.

În anul 1861 din cauza unor greutăți materiale este nevoit, să-și vîndă herbarul Universității din Lemberg (Lvov).

În 1866 reușește să scoată pe cont propriu, cu mari eforturi materiale lucrarea sa de bază „*Enumeratio plantarum Transilvaniae*“ pe care o dedică Societății Ardelene pentru Științe Naturale. Mai tîrziu părăsește Viena, mutîndu-se la Brno, la fiul său, continuîndu-și cu același entuziasm studiile de botanică. Se stinge din viață la 27 mai 1878 la Bielitz.

În timpul perioadei sale transilvănene (1845—1854) face cca. 400 de excursii mai mari sau mai mici, colectînd 50.000 exemplare de plante (10). Herbarul pe care l-a întocmit este cel mai mare herbar clasic transilvănean. Din păcate, din materialul colectat nu a rămas la Sibiu decît o mică parte, și anume, acela pe care Schur l-a colectat pentru Herbarul Societății, precum și acela pe care l-a dat în schimb unor botaniști contemporani (G.A.Kayser, M. Fuss). Karl Ungar care a scris lucrarea „*Flora Siebenbürgens*“ (13) în 1925, a folosit pentru editarea acestei lucrări, o parte din materialul lui Schur din Herbarul Societății, material pe care apoi l-a introdus în herbarul său. Din păcate Ungar nu a păstrat eticheta originală ci a recurs la transcrierea ei.

Un număr de cca. 100 coale de herbar, conținînd plante colectate de Schur — mai ales din călătoria lui prin Transilvania, se află în herbarul primit de la „Liceul Gheorghe Lazăr“ din localitate. Acest herbar a fost întocmit în secolul trecut de S. Ormaly, care a făcut aceeași greșală de a transcrie etichetele originale ale lui Schur, strecîndu-se prin aceasta o serie de greșeli. După Gömbocz (3) o parte din dubletele lui Schur au fost vîndute în Japonia, în Franța, și într-o mai mică măsură în Austria.

F. Schur enumără în „*Enumeratio plantarum Transilvaniae*“ (10) nu mai puțin de 4129 de fanerogame și 493 de criptogame, dintre care numeroase

¹ F. Schur în „*Botanische Rundreise durch Siebenbürgen*“ cap. XV (9) vorbește de excursia la Perșani făcută la 30 august.

au fost descrise de el. Autenticitatea multora din ele a fost pusă la îndoială mai tîrziu de către o serie de botaniști (5, 6). Unii din ei au și încercat să descurce încurcătura babilonică de denumiri creată în botanică transilvană“ (10), fiind în cauză multe din speciile descrise de Schur.

Despre acest lucru Acad. E. I. Nyárády (Flora R.P.R. X) care a avut ocazia să cerceteze la Lvov Herbarul Schur spune: „Alături de Simonkai au mai fost și alți botaniști care au pus la îndoială autenticitatea unora din plantele rare descoperite de Schur. Realitatea este că cei mai mulți dintre acești botaniști n-au cercetat herbarul lui Schur de la Lvov, în care se găsesc uneori mai multe exemplare ale acestor plante rare, recoltate din locuri și în timpuri diferite. Schur a fost unul dintre descoperitorii cei mai fecunzi ai rarităților floristice din Transilvania și chiar dacă unele din ele n-au mai fost regăsite, aceasta nu poate constitui motiv pentru a pune la îndoială autenticitatea datelor sale. Numeroase dintre aceste rarități, pe care unii le consideră îndoienice, au fost ulterior regăsite în Transilvania și acest proces de reabilitare a lui Schur este încă în curs“.

Este drept că unele dificultăți au fost create chiar de către Schur prin faptul că una și aceeași specie apare sub diferite denumiri, ceea ce oglindeste foarte bine în materialul de herbar din colecțiile noastre. Acest fapt se explică prin aceea că Schur descria multe varietăți ale aceleiași specii ca specii de sine stătătoare. Schur spune despre sine (10): „Am tratat speciile mai liber și nu rar am depășit limitele obișnuite. Noțiunea de specie o concep altfel decît o consideră mulți botaniști în modul vechi obișnuit.“ Mai departe Schur spunea: „Existența de specii fixe în natură, în înțelesul multor botaniști nu pot să-l recunoasc, bazat pe miile de observații și fapte, ci sunt de părere că întregul regn vegetal este constituit dintr-o serie neîntreruptă de indivizi.“

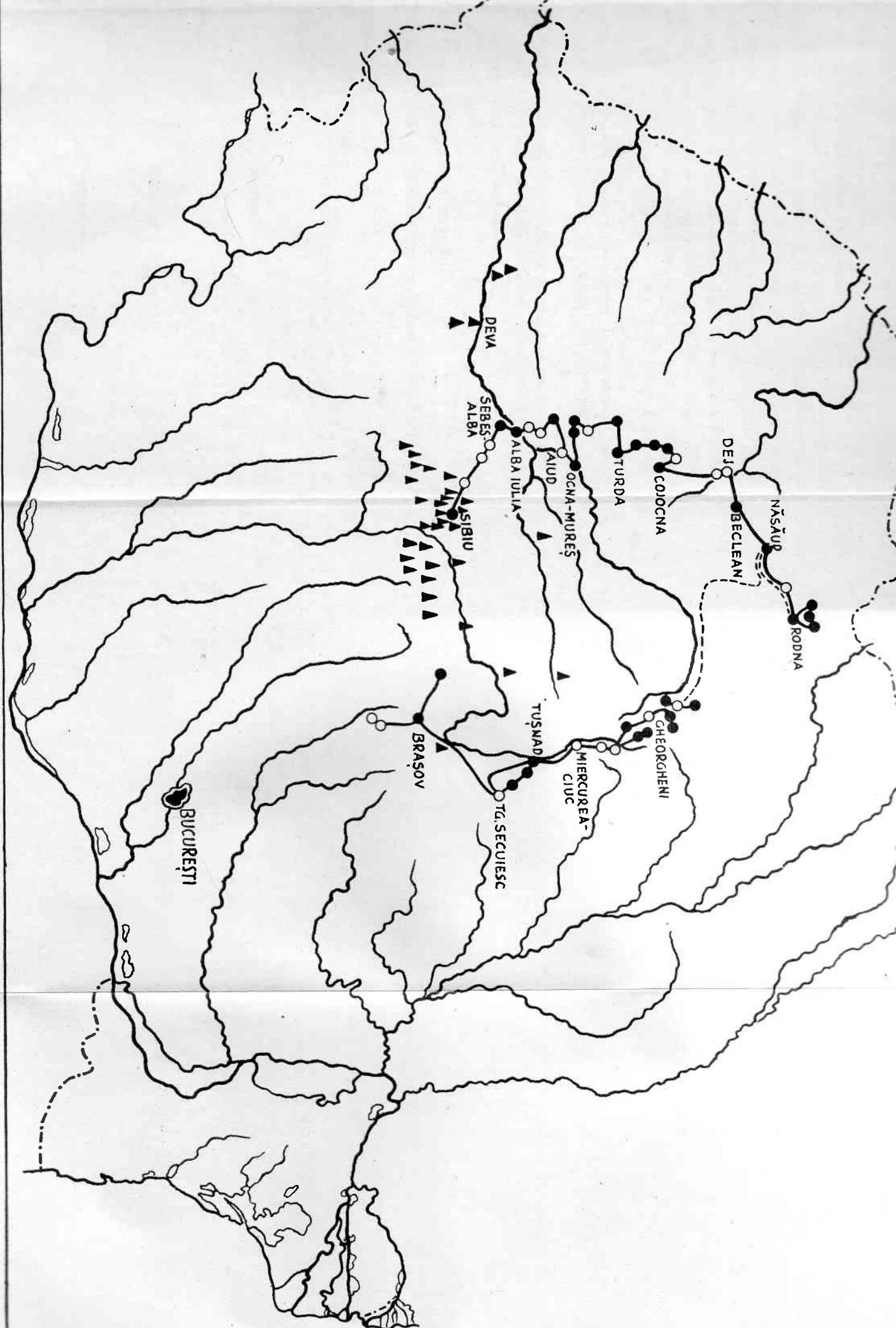
Această concepție explică, cel puțin în parte multimea de numiri create, numiri care au îngreunat uneori studiile botanice în Transilvania.

Cu toate aceste greșeli inerente unei activități atât de prodigioase, F. Schur rămîne unul din cei mai mari cercetători din sec. 19, ai florei transilvănene și faptul că herbarul său nu a rămas în țara noastră constituie o mare pierdere. Acest fapt ne-a dat imboldul de a depista, din colecțiile noastre, toate plantele colectate și prelucrate de F. Schur și a le prezenta într-un catalog pentru a le face cunoscute specialiștilor.

În alcătuirea acestui catalog ne-am condus după normele noi de încadrare sistematică a taxonilor, ghidindu-ne, în acest scop, după „*Flora Republicii Socialiste România*“ Vol. I—XI, Al. Borza: *Conspectus Flora Romanae regionumque affinium*, fosc. I, II, *Flora Europae*, vol. I, II, precum și după G. Hegi „*Illustrierte Flora von Mitteleuropa*“. Pentru verificarea sinonimilor

Prin cercuri sunt indicate punctele principale ale călăoriei în circuit prin Transilvania, făcută de Schur în 1853. Localitățile, din care avem material în colecțiile noastre, material care este cuprins în prezentul catalog, sunt indicate cu cercuri negre. Linia continuă marchează drumul parcurs de Schur în călătoria lui, iar linia întreruptă arată că desigur unele locații, în care a botanizat F. Schur și din care avem material care este cuprins în catalog.

Fig. 2. Hartă privind unele excursii făcute de F. Schur prin Transilvania.

s-au folosit și L. Simonkai „*Enumeratio floriae Transsilvanicae vasculosae critica*“ și M. Fuss „*Flora Transsilvaniae Excursoria*.“

În afara de numele actual al speciei, sunt cuprinse și acele numiri care se găsesc pe etichetele de herbar, dar care astăzi sunt trecute la sinonime. În cazul cînd eticheta originală a fost transcrisă și acceptată o altă nomenclatură decît aceea dată de Schur, dăm pe lîngă denumirea actuală a taxonului și denumirea dată de Schur în „*Enumeratio plantarum Transilvaniae*“.

Cu toate că pe etichetele de herbar multe date staționale sunt foarte sumar cuprinse, avem totuși posibilitatea de a cunoaște la multe specii, din ce loc sau la ce dată a fost colectată, consultînd lucrările care se referă la excursiile respective (8, 9). Majoritatea speciilor sunt din Munții Făgărașului 1851 și din renumita „*Rundreise*“ 1853.

În catalog redăm în întregime, conținutul etichetei, în paranteză indicînd herbarul în care se găsește planta, precum și numărul de inventar al coalei de herbar.

În cazul materialului provenit din herbarul donat mai recent muzeului, de către Liceul Gh. Lazăr, material care încă nu a fost cuprins în registrul de inventar; la el nu am trecut numărul de inventar.

În lucrare am folosit următoarele prescurtări:

HS	= Herbarul Societății Ardelene pentru Științe naturale din Sibiu.
HK	= Herbarul G. A. Kayser.
HF	= Herbarul M. Fuss.
HU	= Herbarul K. Ungar.
HLGL	= Herbarul donat de Liceul Gheorghe Lazăr.
*	= Plantă cultivată.

LICHENES

Peltigeraceae

Peltigera canina Willd.
Transilvania (HF — 28.660);

Usneaceae

Usnea barbata Fries
Cisnădioara (HF — 28.636);

Teloschistaceae

Xanthoria parietina (L.) Th. Fr.
Sibiu (HF — 28.670);

BRYOPHYTA (Musci)

Fontinalaceae

Fontinalis antipyretica L.

Munții Făgăraș Râul Zârna (HF — 2.454); fără indicarea localității (HLGL);

PTERIDOPHYTA (Lycopida)

Lycopodiaceae L. C. Rich.

Lycopodium clavatum L.

Gura Râului (HS — 43.538, HF — 4.976);

Lycopodium selago L.

Prejba (HS — 43.540, HU — 35.714);

L. trystachyum Pursh. (= *L. chamaecyparissus* A. Br.) fără indicarea localității (HU — 35.716);

Selaginellaceae Mett.

Selaginella helvetica (L.) Link (= *S. helvetica* Spring, Schur, En. plant. Transs. p. 827

Surul (HU — 35.717).

SPHENOPSIDA

Equisetaceae L. C. Rich.

Equisetum maximum Lam.

= *Equisetum telmateja* Ehrh.: Cisnădioara (HS — 43.531).

E. variegatum Schleich.

Transilvania (HF — 5.018).

PTEROPSIDA (Filicopsida)

Ophioglossaceae R. Br.

Ophioglossum vulgatum L.

Gușterița, via (HU — 35.673).

Polypodiaceae R. Br.

Struthiopteris filicastrum All.

= *S. germanica* Willd.: Cisnădioara (HF — 4.869).

Polystichum lobatum (Huds.) Presl.

= *Aspidium aculeatum* Döll: Prejba (HS — 43.493);

P. lobatum (Huds.) Presl. var. *aristatum* (Christ) Hay.

= *Aspidium pilosum* Schur (?): Valea Vinului, (Rodna), 18-VII (HLGL).

Blechnum spicant (L.) Sm.

Surul (HS — 43.507).

Asplenium viride Huds.

Cîrțișoara (HF — 4.716).

SPERMATOPHYTA (Angiospermae Dicotyledones)

Betulaceae C. A. Agardh.

Betula humilis Schrank

= *B. oycowiensis* Bess.: Borsec, mlaștină, sfîrșitul lui iulie (HLGL).

B. verrucosa Ehrh.

Borsec (HU — 37.511).

Salicaceae Lindl.

Salix rosmarinifolia L.

Borsec (HU — 37.489).

S. rosmarinifolia L. f. *angustifolia* (Wulf.) Beck

= *S. angustifolia* Wulf.: Borsec, mlaștină, sfîrșitul lui iulie (HLGL).

Santalaceae R. Br.

Thesium alpinum L. var. *tenuifolium* (Saut.) DC. = Th. *tenuifolium*

Sauter (Schur, Enum. plant. Transsilvaniae p. 589)

Colțul Breaza, 16-VIII-1851 (HU — 37.554).

Polygonaceae Lindl.

Rumex arifolius All.

Cristiș lîngă Remetea, VII-1850 (HLGL).

R. conglomeratus Murr.

Sibiu (HF — 10.093); Surul (HU — 37.600, 37.601).

Oxyria digyna (L.) Hill.

Munții Făgăraș, VIII—1851 (HF — 10.099).

Polygonum aviculare L. var. *virgatum* Peterm.

sub *P. arenarium* W.K.; = *P. virgatum* Schur Bot. Rundreise (non W. Kit.) (Schur, En. plant. Transs. p. 587); Materialul a fost verificat de E. Schneider-B.: Cîmpia Transilvaniei (HF — 9.986); Fînețele Clujului, 17-VII-1853 (HLGL).

P. minus Huds.

Lîngă Făgăraș, 14-VIII-1851 (HF — 10.038).

P. bistorta L.

= *P. laxiflorum* Schur: Munții Făgăraș, 18-VIII-1851 (HF — 9.999).

P. viviparum L.

Munții Făgăraș, 18-VIII-1851 (HF — 10.063).

P. undulatum Murr.

= *P. alpinum* All.: Munții Făgăraș, 17-VIII-1851 (HF — 9.974).

* *Rheum rhabonticum* L.

Cultivată (HF — 10.065).

Chenopodiaceae Less.

Chenopodium ambrosioides L.

Făgăraș, VIII-1851 (HF — 10.165).

Ch. foliosum (Mnch.) Aschers. (= *Blinum virginatum* L., Schur, En. plant. Transs. p. 571).

Sibiu, 15-IX-1845 (HU — 37.669).

Kochia scoparia (L.) Schrad. (= *K. scoparia* Schrad, En. plant. Transs. p. 569).

Gușterița (HU — 37.710).

Suaeda maritima (L.) Dumort.

= *Schoberia maritima* C. A. Mey. floribus in axillus 3—5, planta glaucoincana. Domum robusta,: Turda, sol săraturos, VII (HLGL); Someșeni, VII (HLGL).

Petrosimonia triandra (Pall.) Simk.

= *Halimocnemis volvoox* C. A. Mey,: Fânețele Clujului, 1853 (HF — 10.246); sub *Salsola lanata* Bmg. (?): Cluj, pe sol săraturos, VIII (HLGL).

Amarantaceae Juss.

* *Celosia cristata* L.

Cultivat (HF — 10.302).

Amarantus retroflexus L.

Sibiu (HS — 43.807, 43.808).

Caryophyllaceae Juss.

Stellaria media (L.) Cyr. var *neglecta* (Weihe) Weihe

= *St. neglecta* Weihe: Sibiu (HF — 10.462, HU — 38.041).

S. graminea L.

Sibiu (HS — 44.080, HF — 10.437, HU — 38.032).

Cerastium cerastoides (L.) Britt.

Munții Făgăraș, 17-VIII-1851 (HF — 10.509, HU — 37.942).

C. anomalum W. et K.

Sibiu (HF — 10.485); = *Dichodon anomalum* Rchb.: Sibiu, arături și fânețe (HLGL, HU — 37.924).

C. glomeratum. Thuill.

= *C. ovale* Pers.: Sibiu (HF — 28.912).

C. brachypetalum Desp.

Sibiu (HF — 28.888).

C. semidecandrum L.

Sibiu (HU — 37.966).

C. pumilum Curt.

= *C. glutinosum* Fries: Sibiu (HF — 28.891); Sadu (HF — 28.914).

C. caespitosum Gilib. ssp. *eucaespitosum* A. et G. f. *elatius* Peterm.

= *C. macrocarpum* Schur: Munții Făgăraș 17-VIII-1851 (HF — 28.911).

C. alpinum L.

Munții Făgăraș, Gaura de Lotri=Vârtopul Leaotei, 17-VIII-1851 (HF — 28.871, HU — 37.920).

C. lanatum Lam.

= *C. villosum* Bmg.: Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853 (HLGL).

C. transsilvanicum Schur

Munții Făgăraș, 16-VIII-1851 (HF — 28.926, 28.930); idem, 17-VIII-1851 (HU — 37.970).

C. arvense L.

Sibiu (HF — 28.883).

C. lerchenfeldianum Schur

Munții Făgăraș 17-VIII-1851 (HF — 28.909)

Minuartia setacea (Thuill.) Hay.

= *Sabulina setacea*: Turda, VII-1853 (HLGL).

Minuartia verna (L.) Hiern. var. *caesuitosa* (Ehrh.) A. et G.

= *Sabulina caespitosa*: Cheile Turzii, 9-VII-1853 (HLGL).

Arenaria biflora L.

Munții Făgăraș, 17-VIII-1851 (HF — 10.344, HU — 37.899).

Spergularia salina J. et C. Presl.

= *Lepigonum medium* Wahlenb.: Fânețele Clujului, VII-1850 (HLGL).

Illecebrum verticillatum L.

Boemia (HF — 11.027).

Herniaria hirsuta L.

Ocna Mureș, pe sol săraturos, VII (HLGL)

Scleranthus perennis L.

La poalele dealului Măgura (Cisnădie), pe șisturi cristaline, V-1850 (HLGL).

S. polycarpus Torn.

= *S. Verticillatus* Tausch: Cristiș (Turda), VII-1850 (HLGL).

Silene alpina (Lam.) Thomas

= *S. alpina* Thom.: Munții Făgărașului, Piscul Cârțișoarei, VII-1851 (HF — 11.158).

S. lerchenfeldiana Bgt.

Munții Făgărașului, Colții Brezei, mijl. VIII-1851 (HF — 11.242).

S. dinarica Spreng.

Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 11.211, 11.214, HU — 37.775) Arpaș (HS — 44.044).

S. armeria L.

Borsec, 29-VII-1853 (HLGL).

Silene gallica L. var. *silvestris* (Schott) Aschers.

= *S. silvestris* Rchb.: Valea Rodnei, cîmpuri de ovăz, 27-VII-1853. (HF — 11.224, HLGL).

S. longiflora Ehrh.

Gișterița (HS — 44.054, HF — 11.256).

S. chlorantha (Willd.) Ehrh.

Gușterița (HS — 44.037, HF — 11.192, HU — 37.770).

S. italicica (L.) Pers.

Cluj, 14-VII 1853 (HLGL, HU — 37.795).

S. italicica (L.) Pers. var. *nemoralis* (W. et K.) Heuff.

= *S. nemoralis* W. et K.: Cluj, Hajongrad, 14-VII-1853 (HF — 11.274)

S. dubia Herb.

= *S. saxatilis* Schur: Hăghimașul Mic, 27-VII-1853 (HF — 11.336);

= *S. commutata* Schur (= *S. transsilvanica* Schur): Cheile Turzii, 9-VII-1853 (HLGL).

S. paradoxa L.

Fără indicarea localității (HF — 11.301).

Heliosperma quadrifidum (L.) Rchb. f. *pudibundum* (Hffsgg.) A. et G

= *S. pudibunda* Hoffmanns. / = H. pudibundum Griseb./: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 11.083).

Melandrium zawadzkii (Herb.) A. Br.

= *Silene zawadzkii* (Herb.): Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853.

Gypsophila petraea (Bmg.) Rchb.

= *G. transsilvanica* Spreng.: Vf. Hăghimașul Mic. 29-VII 1853 (HF — 10.649); = *B anffya petraea* Bmg.: Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853, (HLGL).

Dianthus compactus Kit.

= *D. barbatus* Baumg.: Valea Rodnei, 15-VII-1853) (HLGL).

D. giganteus D'Urv. f. *bitemnatus* Schur.

= *D. bitemnatus* Schur: Turnișor, coline nisipoase, 15-VI-1853, (HLGL).

D. tenuifolius Schur.

Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853 (HF — 10.853, HLGL); Homorod (HU — 37.862); = *D. gramineus* Schur: Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 10.778).

D. superbus L.

Borsec, 25-VII-1850 (HLGL).

D. serotinus W. et K.

Rîpa Roșie — Sebeș Alba, 5-VII-1853 (HF — 10.826, HLGL).

D. spiculifolius Schur.

= *D. pulmarius* L. var. *moschata*: Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853, (HLGL). (Materialul a fost reverificat de noi).

D. collinus W. et K.

Prejba (HF — 10.727); Transilvania (HF — 10.728).

Euphorbiaceae J. St. Hill.

Euphorbia villosa W. et K.

Sibiu (HF — 17.108, HS — 45.761).

E. exigua L.

Sibiu (HU — 39.830).

E. falcata L. ssp. *acuminata* (Lam.) Nyár.

= *E. obscura* Lois.: Gușterița (HS — 45.528, HF — 16.986); Gușterița 17-VIII-1845 (HU — 39.836).

E. virgata W. et K.

Sibiu (HU — 39.883).

E. essula L.

Tălmaciu (HS — 45.522).

E. agraria M. B.

Gușterița (HS — 45.499, HF — 16.888, HU — 39.792).

Magnoliaceae J. St. Hill.

* *Liriodendron tulipifera* L.

Cultivat (HF — 12.279).

Ranunculaceae A. L. Juss.

Helleborus purpurascens W. et K.

Gușterița (HF — 11.703, HS — 44.341).

Aconitum callibotryon Rchb.

= *A. napellus* L.: Negovan (HS — 44.209).

A. moldavicum Hacq.

Tălmaciui (HS — 44.202, 44.203); = *A. septentrionale* Bmg.: Rodna Nouă, într-o vale, 20-VII-1850 (?) (HLGL).

Pusatilla montana (Hoppe) Rchb.

Gușterița (HS — 44.372).

Myosurus minimus L.

Ungaria (HF — 11.716).

Ceratocephalus orthoceras DC.

Viena (HF — 11.665).

Ranunculus alpestris L.

Munții Arpașului (munții Făgărașului) (HF — 11.910).

R. crenatus W. et K.

Munții Făgărașului, VIII-1951 (HF — 12.004, HU — 38.284).

R. binatus Kit.

Sibiu, IV-1854 (HLGL).

R. cassubicus L.

Cisnădioara (HF — 11.994, HU — 38.276).

R. montanus Willd. var. *carinthiacus* (Hoppe) Beck.

= *R. parvulus* Clairv.: Munții Cîrțișoarei (Munții Făgărașului) (HF — 12.037).

R. polyanthemus L.

Sibiu (HS — 44.447).

R. acer L. f. *kladnii* Shur.

= *R. parvulus* Clairv.: Munții Cîrțișoarei (Munții Făgărașului) (HF — 12.103).

R. steveni Andrz.

Sibiu (Mittelberg), 1850 (HLGL).

R. carpaticus Herb.

Cîrțișoara (HF — 11.986).

R. illyricus L.

Viena (HF — 12.044).

Thalictrum simplex L. var. *normale* Nyár.

= *T. strictum* Led.: Fînețele Clujului, 13-VII-1853 (HF — 12.275).

T. flavum L. var. *rufinerve* (Lej. et Court.) Jav.

= *T. rufinerve* Lej.: Fînețele Clujului, 17-VII-1850 (HLGL).

Adonis vernalis L.

Gușterița (HS — 44.268).

A. flammea Jacq.

Wien (HF — 11.483).

A. aestivalis L.

Sibiu (HS — 44.261).

Papaveraceae B. Juss.

Corydalis solida (L.) Sw.

Cisnădioara (Măgura) (HS — 44.122).

Fumaria vaillantii Lois.

Gușterița (HU — 38.394).

Cruciferae B. Juss.

Sisymbrium altissimum L.

= *S. pannonicum* Jacq.: Sibiu (HF — 13.229).

Arabidopsis thaliana (L.) Heynk.

= *Sisymbrium thalianum* Gaud.: Cisnădioara (HF — 13.261).

Erysimum hieracifolium Jusl. in L.

= *E. hieracifolium* L.; Sibiu (HS — 44.580).

E. pannonicum Cr.

= *E. odoratum* Ehrh.: Gușterița (HS — 44.576 a).

Hesperis silvestris Cr. var. *runcinata* (W. et K.) Borb.

= *H. runcinata* W. K.: Gușterița, 18-VI-1853 (HLGL).

Malcolmia maritima (L.) R. Br.

Litoralul Mări (?) (HF — 13.121).

* *Matthiola incana* (L.) R. Br.

= *M. annua* Sweet: litoralul sudic — medit. (HF — 13.122).

Rorippa pyrenaica (L.) Rchb. = *Brachylobus pyrenaicus* Schur,
En. plant. Transs., p. 39: Sibiu (HS — 44.647, HF — 13.180).

Arabis alpina L.

Transsilvania, Munții Făgărașului (HS — 44.519, HF — 12.386).

Alyssum alyssoides (L.) L.

= *A. calycinum* L.: Sibiu (HS — 44.491, HF — 12.302).

Draba aizoides L.

Wien (HF — 12.803).

Draba verna L.

Cisnădioara (Măgura) (HF — 12.878).

Hutchinsia petraea (L.) R. Br.

= *H. petraea* R. Br.: Wien (HF — 13.000).

Conringia orientalis (L.) Andrz.

sub *C. austriaca* (Jacq.) Sweet., (materialul a fost redeterminat de noi):
Șura-Mare (HF — 12.725).

Brassica nigra (L.) Koch.

= *Sinapis nigra* L.: Beclean (Someș), 17-VII-1853 (HLGL).

Cistaceae (DC.) Lindl.

Helianthemum alpestre (Jacq.) DC.

= *H. alpestre* Rchb.: Transilvania, Vf. Hăghmașul Mic, 29-VII-1853
(HLGL).

'Violaceae DC.

Viola ambigua W. et K.

Gușterița (HF — 17.633, HK — 30.126, HU — 40.059).

V. collina Bess.

Transilvania (HF — 17.679).

V. silvestris Lam.

= *V. canina* Bmg.: Gușterița, păduri umbroase, IV-1850 (HLGL).

V. declinata W. et K.

Cisnădioara (Măgura) (HF — 17.686).

V. saxatilis Schm., (= *Viola sudetica* Schur, Fuss, Czetz non Willd.).

= *V. sudetica* Willd.: Cristiș lîngă Remetea, VII-1850 (HLGL).

Hypericaceae Lindl.

Hypericum elegans Steph.

Gușterița (HS — 45.622, HF — 17.414, HU — 39.998).

H. alpinum Kit.

= *H. androsaemifolium*: Hăghmașul Mic, 29-VII-1853 (HLGL).

Crassulaceae DC.

Sedum annuum L.

= *S. saxatile* Wigg. Bmg.: Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 13.958).

Saxifragaceae DC.

Saxifraga tridactylites L.

Sibiu (HF — 13.922).

S. carpatica Rchb.

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 13.716).

S. bulbifera L.

Tălmaciu (HU — 38.837).

S. rotundifolia L.

Munții Făgărașului, Arpașul Mare, VIII-1851 (HF — 13.786, HU — 38.892, 38.893).

S. stellaris L.

Gaura Lotrilor (= Vîrtopul Leoatei) (HF — 13.902).

* *Hydrangea radiata* Wallr.

= *H. nivea* Michaux: Originară din Lusitania? (HF — 13.564). = *H. quercifolia* Bartr. = *H. radiata* Sm.: originară din Florida, cultivată (HF — 13.563).

Thymelaeaceae Adans

* *Gnidia simplex* L.

Cultivat (HF — 17.894).

Rosaceae Juss.

Spiraea hypericifolia L. var. obovata (W. et K.) Maxim.

Ungaria (HF — 14.859).

S. triloba L.

Cultivată, originară din Siberia (HF — 14.868).

Aruncus vulgaris Raf.

= *Spiraea aruncus* L.: Valea Vinului, lîngă Rodna, VII-1853 (HLGL).

Rubus odoratus L.

Fără indicarea localității (HF — 14.768).

Comarum palustre L.

Puciosul, mlaștină de turbă, 30-VII-1853 (HLGL).

Potentilla micrantha Ram.

= *P. prostrata* Bmg.: IV-1854, Bungard (HLGL).

P. thuringiaca Bernh.

Puciosul, lacul Sf. Ana, 6-VIII-1854 (HLGL).

P. patula W. et K.

Sibiu, 1847 (HK — 30.381).

P. erecta (L.) Hampe = *Tormentilla recta* Schur, En. plant.

Trans. p. 188.

Sibiu (HS — 44.955).

P. ternata K. Koch

sub *P. grandiflora* L.: Munții Făgărașului, 16-VIII-1851 (HF — 14.396).

Geum montanum L.

= *Sieversia montana* (L.): Transilvania (HS — 44.919); Munții Făgărașului (HF — 14.829).

G. aleppicum Jacq.

= *G. inclinatum* Schleich.: Dl. Crucii lîngă Remetea (jud. Harghita); VII-1853 (HLGL).

G. urbanum L.

sub *G. inclinatum* Schleicher: Dealul Crucii lîngă Remetea (jud. Harghita) (HF — 14.280).

Arenaria agrimonoides (L.) DC.

Cisnădioara (HF — 14.091).

Filipendula ulmaria, (L.) Maxim. f. *quinqueloba* (Baumg.) A. et G.

= *Spiraea quinqueloba* Bmg.: Borsec, lîngă mlaștini, 26-VII-1853 (HLGL).

Alchemilla hybrida (L.) Mill. (= *A. montana* Auct., non Willd.)

= *A. montana* W.: Piciorul Burcului, 13-IX-1846 (HF — 14.110).

Sanguisorba minor Scop.

= *S. dodecandra* Marth.: Transilvania (HF — 14.808).

Rosa pendulina L. f. *latifolia* (Sér.) R. Kell.

= *R. pendulina* Ait.: (HK — 30.412).

Amygdalus nana L.

Gușterița (HS — 44.884).

Leguminosae Juss.

* *Lupinus luteus* L.

Cultivat (HF — 15.837).

* *L. hirsutus* L.

Cultivat (HF — 15.834).

Genista ovata W. et K.

Sibiu (HS — 45.151), (HU — 39.292).

G. sagittalis L.

Sibiu (HS — 45.158).

Laburnum alpinum (Mill.) Gris.

= *Cytisus alpinus* Mill. / = *Laburnum alpinum* Griseb./: Cîrța, la sticlărie (HU — 39.306).

Trifolium parviflorum Ehrh.

Ocna Sibiului, 14-VI-1846 (HU — 39.391).

T. fragiferum L.

Sibiu (HF — 16.213).

T. medium L.

Sibiu (HF — 16.248, HU — 39.375).

T. rubens L.

Fînețele Clujului, VII-1853 (HLGL).

T. pannonicum Jacq.

Sibiu (HS — 45.314); Șura-Mare (HS — 45.315, HU — 39.387).

Lotus tenuis Kit.

Someșeni, sărătură, VII-1853 (HLGL).

Galega officinalis L.

Sibiu (HS — 45.137).

* *Colutea orientalis* Mill.

Cultivat (HF — 15.194).

Astragalus contortuplicatus L.

Fără indicarea localității (HF — 15.042).

A. austriacus Jacq.

Gușterița (HS — 45.058, HF — 15.016, HU — 39.455).

A. monspessulanus L.

Gușterița (HS — 45.078, 45.079).

A. monspessulanus L. var. *praecox* (Baumg.) A. et G.

= *A. praecox* Bmg. (Shur, En. plant. Transs. p. 164). Gușterița (HF — 15.112).

A. vesicarius L.

Șura-Mare (HU — 39.486).

Oxytropis pilosa (L.) DC.

Gușterița (HS — 45.268, HF — 16.055, HU — 39.500).

Lathyrus hirsutus L.

Gușterița (HS — 45.185, 45.186, HF — 15.620, HU — 39.536).

* *Scorpiurus muricatus* L.

Fără indicarea localității (HF — 16.096).

* *S. sulcatus* L.

Fără indicarea localității (HF — 16.097).

* *Cassia occidentalis* L.

Cultivată (HF — 15.184).

Lythraceae Lindl.

Lythrum hyssopifolia L.

Sibiu, (Lazaret) (HF — 17.933, HU — 40.191).

L. virgatum L.

Sibiu, (HF — 17.957).

Onagraceae Lindl.

Epilobium collinum Gmel.

Munții Făgărașului, 15-VIII-1851 (HF — 18.071, HU — 40.244).

E. alsinifolium Vill.

sub *E. alpestre* Schmidt (Verificat de I. Morariu): Munții Făgărașului, 18-VIII-1851 (HF — 18.055).

Chamaenerion palustre Schreb.

= *Chamaenerion dodonaei* Schur, En. plant. Transs., p. 214. Sibiu (HF — 17.992, HU — 40.225).

Circaeа alpina L.

Munții Făgărașului, zona pădurilor de foioase, 1851 (HF — 17.997).

* *Clarkia pulchella* Pursh.

Cultivată, fără indicarea localității (HF — 18.025).

Malvaceae A. Juss.

Althaea officinalis L.

Sibiu (HS — 45.576, HF — 17.343, HU — 39.940).

A. cannabina L.

Gușterița (HS — 45.572, 45.573).

A. pallida W. et K.

Gușterița (HS — 45.576).

Lavatera thuringiaca.

Sibiu, (HS — 45.589).

Malva silvestris L.

Sibiu, (HS — 45.602).

M. crispa L.

Sibiu (HS — 45.597).

Tiliaceae A. Juss.

* * *Corchorus olitarius* L.

Plantă tropicală, cultivată (HF — 17.305).

Linaceae Dumort

Linum flavum L.

Gușterița (HS — 45.382, HF — 16.695).

L. hirsutum L.

Gușterița (HS — 45.387).

Radiola linoides Roth. (= *Linum radiola* L.)
= *R. linoides* Gmel.: Cîrțișoara (HU — 39.752).

Oxalidaceae Lindl.

* *Oxalis deppei* Lodd.
Cultivat (HF — 16.649).

Tropaeolaceae Lindl.

* *Tropaeolum majus* L.
Cultivat (HF — 16.636).

Geraniaceae Jaume St., Hil.

Geranium phaeum L.
Cisnădioara (HS — 45.414).
* *Pelargonium zonale* (L.) Ait.
Cultivată (HF — 16.634).

Balsaminaceae Lindl.

* *Impatiens hortensis* L.
Sibiu (HF — 17.257).

Polygalaceae Lindl.

Polygala comosa Schkuhr var. *podolica* (DC.) Hegi
= *P. comosa* var. *transsilvanica* *variegata* (= *P. Podolica* DC. = *P. transsilvanica* Schuf, En. plant. Transsilv.): Gușterița, sol. marnos, V-1853. (HLGL).

Anacardiaceae Lindl.

Pistacia lentiscus L.
Litoralul sudic (medit.) (HF — 17.182).

Rhamnaceae Lindl.

Rhamnus tinctoria W. et K.
Gușterița, V-1854 (HLGL), Gușterița (HF — 17.294).

Umbelliferae Juss.

* *Coriandrum sativum* L.
Sibiu (HF — 18.582, 18.583).
Bifora radians M. B.
Sibiu (HF — 18.362).

Bupleurum longifolium L. ssp. *vapincense* (Vill.) Jáv. = *B. coloratum* Schur, En. plant. Trans. p. 254. Hâghimașul Mic, 29-VII-1853 (HF — 18.433).

B. diversifolium Roch.

Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 18.386).

B. gibraltaricum Lam.

Mauritania (HF — 18.424).

Trinia kitaibelii M. B.

Cristian (HF — 19.201, HU — 40.431).

Pimpinella alpina Host

Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 18.980).

Seseli gracile W. et K.

Cluj, Hoia, 1853 (HF — 19.057).

S. varium Trev.

Gușterița (HF — 19.083).

Oenanthe silaifolia M. B. var. *media* (Gris.) Beck = *O. media* Griseb., Schur, En. plant. Trans. p. 254.

Sibiu (HF — 18.858).

Silaum peucedanoides (M. B.) Nyár. = *Silaus virescens* Griseb., Schur, En. plat. Transs. p. 260 (= *S. carvifolius* Shur, Verh. u. Mitt. d. sieb. Ver. f. Naturw. in. Hstd. 1859, p. 64, 78, 99).

Dealul Bilac (Alba Iulia), 4-VII-1853 (HF — 19.128).

Peucedanum chabraisei (Jacq.) Rchb. = *Palimbia chabraisei* DC., Schur, En. plant. Transs. p. 265.

Sibiu (HF — 18.882, 18.883).

Plumbaginaceae Lindl.

Goniolimon tataricum (L.) Bois.

= *Statice tatarica* L.: Ocna Sibiului (HF — 19.811); Rîpa Roșie (Sebeș-Alba), 5-VII-1853, (HLGL).

S. gmelini Willd.

Turda, sărături, VII-1853 (HLGL).

Primulaceae Vent.

Lysimachia thyrsiflora L.

Bazna (Mediaș) (HF — 19.617).

Centunculus minimus L.

Boemia (HF — 19.560).

Androsace maxima L.

Wien (HF — 19.531).

Primula acaulis (L.) Grubf.

= *P. vulgaris* Huds.: Wien (HF — 19.749).

P. officinalis L.

Cisnădie (Măgura) (HU — 40.661).

P. farinosa L.

Transilvania (HU — 40.634).

P. auricula L.

Wien (HF — 19.639).

P. minima L.

Piscul Lăiții (Munții Făgărașului), 16-VIII-1851 (HF — 19.664).

Pirolaceae Agardh.

Pirola minor L.

Ungaria (HF — 19.275).

P. rotundifolia L.

Munții Cibinului, Beșineu (HF — 19.282).

Monotropa hypopitys L. var *glabra* Roth.

= *M. glabra* Roth: Transilvania (HF — 19.251).

Ericaceae DC.

Rhododendron kotschyi Simk. (= *R. myrthifolium* Auct, transs., non Lodd.

= *R. myrthifolium* W. et K.: Arpașul Mare (Munții Făgărașului), (HF — 19.429).

Andromeda polifolia L.

Cacova (Sibiu) (HF — 19.306); Puciosul, mlaștină de turbă, 6-VIII-1853 (HLGL).

Oxycoccus quadripetalus Gilib.

= *Vaccinium oxycoccus* L.: Boemia (HF — 19.404); = *Schollera oxyccos* Roth var. *microphylla*: Puciosul, mlaștină de turbă, 6-VIII-1853 (HLGL).

Bruckenthalia spiculifolia (Salisb.) Rchb. (= *B. spiculifolia* Rchb. = *Erica spiculifolia* Salisb., Schur, En. plant. Trans., p. 447).

Cisnădioara (HF — 19.315).

Convolvulaceae Vent.

Convolvulus lineatus L.

Fără indicarea localității (HF — 20. 356).

Polemoniaceae Vent.

* *Phlox paniculata* L.

Cultivat (HF — 20.378).

* *P. maculata* L.

Cultivat (HF — 20.379).

* *Gilia laciniata* R. et P.

Cultivată (HF — 20.374).

* *G. coronopifolia* Pers.

Cultivat (HF — 20.373).

Heliotropaceae v. Tieghem

* *Heliotropium peruvianum* L.

Cultivat (HF — 20.801).

Boraginaceae Lindl.

Onosma arenarium W. et K.

Gușterița (Sibiu) (HF — 20.073, HU — 40.938).

Myosotis caespitosa K. Schultz.

Sibiu (HF — 20.550).

Pulmonaria montana Lej. ssp. *mollissima* (Kern.) Nym. = *P. parviflora* Schur, En. plant. Trans. p. 472.

Sibiu (HF — 20.711).

Achusa barrelieri (All.) Vitm. (= *A. barrelieri* DC., Schur, En. plant. Trans. p. 466).

= *A. barrelieri* Bess.: Cluj, VII-1853 (HLGL).

Solanaceae Pers.

* *Physalis edulis* Sims.

Cultivat (HF — 21.829).

* *Datura arborea* L.

Cultivat (HF — 21.800).

Scrophulariaceae Lindl.

Scrophularia scopolii Hoppe

Sibiu (HF — 22.324).

S. nodosa L.

Sibiu (HF — 22.311).

Veronica longifolia L. f. *media* (Schrad.) Koch

= *V. media* Schrad.: Năsăud, 18-VII-1853 (HLGL).

V. spuria L.

Sibiu (HF — 24.223).

V. orchidea Cr.

Transilvania (HF — 24.186).

V. verna L.

Transilvania (HF — 22.740).

V. alpina L.

Munții Făgărașului, 1851 (HF — 22.449).

Bartschia alpina L.

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 21.876, HU — 41.627).

Euphrasia stricta Host.

Munții Făgărașului; VIII-1851 (HF — 21.971, HU — 41.584).

E. minima Lam. et DC. = *E. micrantha* Rchb., Schur En. plant. Trans., p. 510.

Munții Făgărașului (HF — 21.940, HU — 41.562).

Bignoniaceae Pers.

* *Tecoma radicans* A. L. Juss.

Cultivat (HF — 22.818).

Verbenaceae A. L. Juss.

* *Verbena angustifolia* Michx. = *V. rugosa* Mühlenb.

Cultivată, originară din America de Nord (HF — 20.818).

* *Lippia citriodora* Kunth = *Verbena triphylla* L'Herit.

Originară din Peru, cultivată (HF — 20.816).

* *Clerodendron fragrans* Vent.

Originară din Japonia, cultivată (HF — 20.814).

Labiatae B. Juss.

Scutellaria hastifolia L.

Sibiu (HU — 40.988).

Nepeta ucranica L.

= *Nepeta sibirica* M. Bieb.: Finețele Clujului, 13-VII-1853 (HF 21.097, HLGL).

Prunella vulgaris L.

= *P. vulgaris* L.? forma *alpina parviflora* = *P. alpina* Schur: Munții Făgărașului, Valea Zîrnei, VIII-1851 (HF — 21.135).

Galeopsis pubescens Bess.

Sibiu (HF — 20.955, HU — 41.049).

* *Moluccella laevis* L.

Cultivat (HF — 21.121).

Stachys alpina L.

Măgura Cisnădioarei (HF — 21.428).

Salvia nutans L.

Gușterița (Sibiu) (HF — 21.225, 21.226).

S. betonicaefolia Etling.

= *S. × betonicaefolia* Baumg.: Cluj, 13-VII-1853 (HLGL).

Thymus comosus Heuff. var. *transsilvanicus* (Schur) Borb.

= *T. transsilvanicus* Schur: Cluj, VII 1853 (HLGL).

* *Ocimum sanctum* L.

Cultivat (HF — 21.112).

Plantaginaceae Neck.

Plantago schwarzenbergiana Schur

Turda, 8-VII-1853 (HF — 22.971).

P. cornuti Gouan

= *P. tabernemontani* Bmg.: Turda, sărătura, VII-1850 (?) (HLGL).

P. indica L.

P. psyllium: Ungaria (HF — 22.959).

Gentianaceae B. Juss.

Swertia perennis L.

Borsec, sol turbos, sfîrș. Iulie (HLGL).

Gentiana lutea L.

Vf. Hâghimașul Mic, 29-VII-1853 (HLGL).

G. phlogifolia Schott et Ky.

Hâghimașul Mic, 29-VII-1850 (?) probabil 1853 (eticheta greșit copiată HLGL).

G. asclepiadea L.

Wien (HF — 19.994).

G. frigida Haenke.

Munții Făgărașului, Piscul Zîrna, 16-VIII-1851 (HF — 20.058).

G. praecox A. et J. Kern.

= *G. obtusifolia* Willd.: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 20.127).

Asclepiadaceae Jacq.

Periploca graeca L.

Fără indicarea localității (HF — 20.303).

Loganiaceae Bartl.

* *Buddleia globosa* Lam.

Cultivată (HF — 19.906).

* *B. salicifolia* Vahl.

Cultivată (HF — 19.907, 19.908).

Oleaceae Hoffmssg.

* *Jasminum fructicans* L.

Cultivat (HF — 19.865).

Rubiaceae B. Juss.

Asperula rivalis Sibth.

Rodna, 18-VII-1853 (HLGL).

Galium mollugo L.

Munții Făgărașului, Valea Zârna, VIII-1851 (HU — 43.227).

G. kitaibelianum Roem. et Schult.

sub *G. aristatum* L. var. fol. *angustissimus*, revizuit Fuss: *G. capillipes* Rchb.: Pasul Turnu Roșu (HF — 23.113).

G. anisophyllum Vill.

Munții Făgărașului, Arpașul, VIII (HU — 41.757).

G. uliginosum L.

Sibiu (HU — 43.272).

Caprifoliaceae Adans.

Lonicera nigra L. = *Xylosteum nigrum* Mill.

Borsec, 27-VII (HLGL).

* *L. implexa* Ait.

Cultivată (HF — 23.367).

Valerianaceae Batsch

Valerianella carinata Louis.

Sibiu (HF — 23.478).

Valeriana dioica L.

Ungaria (HF — 23.430).

Dipsacaceae B. Juss.

Cephalaria uralensis (Murr.) R. et. Sch. = *C. laevigata* Schrad. var. a. *dentata*, var. b. *integerrima* et var. c. *tenuisecta* Schur En. plant. Trans., p. 294;

= *C. corniculata* R. et. S. 4: *Gușterița* (HF — 23.590); HU — 41.846). *Knautia longifolia* (W. et K.) Koch

= *Scabiosa longifolia* W. et K.: *Hăghimașul Mic*, 29-VII-1853 (HLGL).

Scabiosa ochroleuca L. var. *polymorpha* (Bmg.) Simk.

= *S. scopolii* Lk.: *Ungaria* (HF — 23.675).

S. lucida Vill.

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 23.649, HU — 41.933).

Cucurbitaceae A. L. Juss.

* *Momordica charantia* L.

Cultivată (HF — 23.699).

Campanulaceae A. L. Juss.

Campanula alpina Jacq.

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 23.736).

C. carpatica Jacq. var. *dasycarpa* Schur

= *C. carpatica* var. *ramosa*: Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853 (HLGL)

C. napuligera Schur var. *hornungiana* (Schur) Porc. (revizuit I. Morariu 1959) = (*C. pseudolanceolata* Pant. var. *porcii* Săv. (revizuit Tr. Săvulescu)

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HU — 42.065).

C. rotundifolia L.

= *C. baumgarteni* Beck. var. *pubescens transsylvaniaica* (= *C. rotundifolia* L. f. *latifolia alpina* Schur En. plant. Trans. p. 444.) Valea Vinului, lîngă Rodna, 18-VII-1850 (HLGL).

C. kladniana (Schur) Witas. = *C. scheuchzerii* e. *kladniana* Schur En. Trans. p. 443. (*Campanula kladniana* var. *kladniana*, revizuit Tr. Săvulescu) = *C. k.* var. *typica* Hrúby (Revizuit I. Morariu) Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HU — 42.039).

C. abietina Gris. et Sch.

= *C. rochelii* Schur: lîngă Rodna, în etajul molidului, 21-VII-1853 (HLGL).

Phyteuma spicatum L.

Wien (HF — 24.037).

P. orbiculare L.

Wien (HF — 24.020).

P. nanum Schur

= *P. transsilvanicum*: Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 24.047).

= *P. hemisphaericum*: Transilvania (HF — 23.996).

Legousia speculum-veneris (L.) Fisch.

Wien (HF — 24.079).

Compositae Giseke

* *Adenostyles suaveolens* L.

Cultivat (HF — 24.459).

Solidago virgaurea L. ssp. *alpestris* (W. et K.) Gaud. = *S. alpestris* W. et K.

Munții Făgărașului, Arpașul (HF — 27.427, HU — 42.246).

Aster tripolium L.

Turda, sărătură, IV (HLGL).

* *Erigeron beyrichii* L.

Cultivat (HF — 25.789).

Leontopodium alpinum Cass.

Hăgimașul Mic, 29-VII-1850 (?) probabil 1853 (HLGL).

Gnaphalium norvegicum Gunn.

Munții Făgărașului (HF — 25.892).

G. supinum L.

Munții Făgărașului, 1851 (HF — 25.924).

G. uliginosum L. var. *nudum* (Hoffm.) Koch Hall.

= *G. nudum* Hoffm.: Boemia (HF — 25.897).

G. luteo-album L.

Boemia (HF — 25.882).

Helichrysum arenarium (L.) DC.

Bratislava (HF — 25.967).

Inula bifrons (Gou.) L.

= *Conyza alata* Baumg.: Cluj, VII (HLGL); = *Inula bifrons* L.: Gușterița (Sibiu) (HF — 26.422).

Inula × hybrida Baumg.

Cluj, 13-VII-1853 (HLGL).

I. × media M.B. (*I. germanica* × *salicifolia*)

Pe pante ierboase în Transilvania, 6-VII (HLGL).

Pulicaria dysenterica (L.) Gaertn.

Făgăraș, 30-VIII (HLGL).

P. vulgaris Gärtn.

Transilvania (HU — 42.394).

* *Carpesium abrotanoides* L.

Cultivat (HF — 24.976).

Telekia speciosa (Schreb) Bgt.

Transilvania (HF — 27.322).

* *Zinnia elegans* Jacq.

Cultivată (HF — 27.388).

* *Z. tenuiflora* Jacq.

Cultivată (HF — 27.391).

* *Tagetes erecta* L.

Cultivat (HF — 27.263).

* *T. signata* Bartl.

Cultivat (HF — 26.265).

* *Coreopsis diversifolia* Ehrh.

Cultivat (HF — 25.949).

* *Cosmos bipinnatus* Cav.

Cultivat (HF — 25.506).

Madia sativa Mol.

Wien (HF — 26.726).

* *Santolina rosmarinifolia* L.

Cultivat (HF — 26.879).

* *S. viridis* W.

Cultivat (HF — 26.880).

Anthemis montana L.

Ineu, 20-VII-1853 (HU — 42.365).

Achillea schurii Schultz-Bip.

= *Anthemis tenuifolia* Schur: Munții Făgărașului, 17-VIII-1851 (HF — 24.412; HU — 42.447); Rîul Sadului (Tomnatic) (HF — 24.411); Hăgihimășul Mic (HU — 42.446).

A. neilreichii A. Kern. (= *A. nobilis* auct. transs., non L.).

= *A. nobilis* L.: Winzburg (HF — 24.323).

A. setacea W. et K.

Ocna Sibiului (HU — 42.454).

A. setacea W. et K. f. *salina* (Schur) Nyár.

= *A. setacea* W. et K. f. *salina* Schur (= *A. setacea* c. *salina* Schur, En. plant. Trans., p. 328): Ocna Sibiului (HLGL).

A. pannonica Scheele

= *A. lanata* Spr. (= *A. lanata* Koch): Wien (HF — 24.315).

A. tanacetifolia All.

Munții Făgărașului (HF — 24.382); Bîlea (HU — 42.470); = *Achillea lanata* Schur: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 24.314).

A. distans W. et K.

= *A. tanacetifolia* All. var. *distans* Roch: Sibiu (HF — 24.407).

Matricaria chamomilla L. f. *salina* Schur

= *Matricaria chamomilla* L. var. *salina*: Ocna Sibiului (HU — 42.545).

= *M. chamomilla* L. var. *salina aromatica*: Ocna Sibiului (HLGL).

Chrysanthemum alpinum L.

= *C. minimum* Vill.: Munții Făgărașului, 18-VIII-1851 (HF — 25.339)

C. rotundifolium W. et K.

Suru (Munții Făgărașului); (HF — 25.366).

C. corymbosum L. var. *clusii* (Fisch.) Posp.

= *C. corymbosum* L. var. *subcorymbosum*: Hăghimașul Mic, 29-VII-1853 (HF — 25.312, HU — 42.521); = *Chrysanthemum subcorymbosum* Schur: v.f. Hăghimașul Mic, 1853 (HLGL).

Artemisia pontica L.

Sibiu (HF — 24.697).

Homogyne alpina (L.) Cass. (*H. alpina* Cass.)

Arpașul Mare (HF — 26.360, HU — 42.601).

Arnica montana L.

Cisnădie (HU — 42.553).

Doronicum austriacum Jacq.

Arpașul Mare (HF — 25.670).

Senecio viscosus L.

Puciosul (HF — 27.169).

S. vernalis W. et K.

Sibiu (HU — 42.723, 42.724).

S. aquaticus Huds.

Năsăud, prin pajiști, 17-VII (HLGL).

S. rupester W. et K.

= *S. rupestris* W. K.: Suru (HF — 27.110, HU — 42.698); = *S. nebro-densis* DC.: Hăghimașul Mic, 29-VII-1853 (HLGL).

S. carpaticus Herb.

= *S. monocephalus* Schur: Ineu, Munții Rodnei, 21-VII-1853 (HLGL).

S. subalpinus Koch.

Arpașul Mare (HU — 42.713); Munții Rodnei, VII (HLGL).

S. nemorensis L.

Prejba (HU — 42.681).

S. glaberrimus (Roch.) Simk.

= *S. glaberrimus* Simk.: Piscul Scărița (HF — 27.027).

S. spathulaefolius (Gmel.) DC.

Wien (HF — 27.131).

* *S. reclinatus* L.

Cultivat (HF — 27.100).

Ligularia sibirica (L.) Cass.

= *L. sibirica* Cass.: Borsec, lîngă izvoare în pădure, 28-VII (HLGL).

- Carduus kerneri* Simk.
 = *C. alpestris* Schur: Rodna, 18-VII (HLGL).
- C. hamulosus* Ehrh.
 Transilvania, 6-VII (HLGL).
- Cirsium monspessulanum* (L.) All.
 Fără indicarea localității (HF — 25.449).
- Serratula lycopifolia* (Vill.) Wettst.
 = *S. heterophylla* Dsf.: Cluj, 13-VII (HLGL).
- S. wolfii* Andrae
 Cluj (HU — 42.836).
- Centaurea ruthenica* Lam.
 Cluj, VII (HLGL).
- C. trinervia* Steph.
 = *C. rosea* Schur: Finețele Clujului, 13-VII-1853 (HF — 25.133, HLGL).
- C. axillaris* Willd.
 Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII-1853 (HLGL).
- C. stricta* W. et K.
 Fără indicarea localității, 6-VII (HLGL).
- C. kotschyana* Heuff.
 Munții Făgărașului, Valea Zârna, 16-VIII-1851 (HF — 25.160); Vf. Hăghimașul Mic, 29-VII (HLGL).
- C. atropurpurea* W. et K.
 Gușterița (HF — 25.009, HU — 42.839).
- C. jacea* L. var. *lacera* Koch
 = *C. decipiens* Thuill.: Cluj, 13-VII (HLGL).
- C. austriaca* Willd.
 = *C. phrygia* L.: Rodna, 18-VII (HLGL).
- C. nervosa* Willd.
 Munții Făgărașului, VIII-1851 (HU — 42.898); Rășinari (HF — 25.072).
- Hypochaeris uniflora* Vill.
 Munții Făgărașului (HU — 42.940); Transilvania (HF — 26.415).
- H. glabra* L.
 Bazna (HF — 26.380).
- Leontodon incanus* (L.) Schrank.
 Wien (HF — 26.674).

Scorzonera rosea W. et K.

= *S. rosea* W. et K. a *simplex*: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 26.950, HU — 42.992).

S. austriaca Willd.

Wien (HF — 26.911).

S. humilis L.

= *S. plantaginea* Schur: Ungaria (HF — 26.918).

S. parviflora Jacq.

Turda, 1853 (HLGL).

Podospermum canum C. A. Mey.

= *P. diversifolium* Schur (= *P. heterophyllum* Schur): Sebeș Alba VII-1850 (HLGL).

Taraxacum palustre (Lyons) Symons

Wien (HF — 27.297).

T. levigatum (Willd.) DC

Beșineu (Munții Cibinului) (HF — 27.272).

Crepis jaquinii Tausch

Bălan, 29-VII- (HU — 43.012); Vf. Hăghimașul Mic, VII-1853 (HLGL).

C. pulchra L.

Cluj, 1853 (HLGL).

Hieracium villosum Jacq.

Hăghimașul Mic, 29-VII (HLGL).

H. transsilvanicum Heuff.

H. arctium Schur (= *H. pleiophyllum* Schur En. plant. Transs. p. 394); Rodna, 21-VII (HLGL); Rodna (HF — 26.302 — material revizuit de Acad. E. I. Nyárády; Munții Făgărașului (HF — 26.312) — revizuit de Acad. E. I. Nyárády.

H. alpinum L. ssp. *linnei* (Z.) var. *gymnogenum* (Z.) Nyár.

H. schraderi Schleich., Schur, En. plant. Transs. p. 388:

Munții Făgărașului, 16-VIII-1851 (HF — 25.995) — material revizuit de Acad. E. I. Nyárády.

* *Picridium hispanicum* (Jacq) Vest.

Cultivat (HF — 26.811).

MONOCOTYLEDONES

Potamogetonaceae A. L. Juss.

Ruppia rostellata Koch var. *obliqua* Schur

= *R. transsilvanica* Schur: Ocna Sibiului (HK — 32.986); = *R. obliqua* Schur: Someșeni (în apă sărată și la Turda și Ocna Sibiului), 13-VII (HLGL).

Liliaceae A. L. Juss.

Tofieldia calyculata (L.) Wahlenbg.

= *T. calyculata* Wahlenbg.: Cluj, 20-VIII (HU — 37.029).

Bulbocodium versicolor (Ker.-Gawl) Spreng.

Fînețele Clujului, 4-IV (HLGL).

* *Funkia subcordata* Spr.

Cultivată, originară din Japonia (HF — 8561)

Allium montanum Schmidt

Homorod (HU — 37. 059); — *A. fallax* Schult.: Cheile Turzii, 10-VII-1853 (HLGL).

A. angulosum L.

Tălmaciu (HF — 8175).

A. ochroleucum W. et K. var. *xanthicum* Gris. et Sch.

= *A. tenuifolium* Schur (= *A. xanthicum* Gris. et Sch., En. plant. Transs., p. 627): Munții Făgărașului, Colții Brezei, VIII-1851 (HF — 8211).

* *Lilium tigrinum* Ker. — Gawl.

Originară din China (HF — 8304).

Fritillaria meleagris L.

Sibiu, Brașov Hărman, V-1847 (HU — 37.117); Sibiu (HF — 8329).

* *Fritillaria imperialis* L.

= *Petilium imperiale* Jaume St. Hilaire: Cultivat (HF — 8335).

Tulipa silvestris L. ssp. *grandiflora* (Hy.) Hay.-Markgr.

= *T. silvestris* L.: Cisnădioara (HF — 8364).

Erythronium dens-canis L.

Gușterița (Sibiu) (HF — 8350).

Streptopus amplexifolius (L.) DC.

= *S. amplexifolius* DC.: Valea Vinului, lîngă Rodna, 18-VII (HLGL).

Amaryllidaceae J. St. Hil.

* *Amaryllis farmasissima* L.

Cultivat (HF — 8593).

* *Polianthes tuberosa* L.

Cultivat (HF — 8562).

Iridaceae A. L. Juss.

Gladiolus imbricatus L.

Sibiu (HF — 8698).

* *Iris povania* L.

Originară de la Capul Bunei Speranțe (HF — 8777).

Juncaceae A. L. Juss.

Juncus trifidus L.

Munții Făgărașului, 16-VIII-1851 (HF — 7860).

J. gerardi Lois.*Ocna Sibiului* (HF — 7787); *Cojocna* (HF — 7786); = *Juncus coenosus* Rich.: *Cojocna*, pe sol sărăuros, 15-VII-1853 (HLGL).*J. filiformis* L. var. *transsilvanicus* (Schur) A. et G.= *J. trānsilvanicus* Schur: Munții Făgărașului, izvorul Zîrna, VIII-1851 (HF — 7791).*J. effusus* L.

Transilvania (HF — 7805).

J. inflexus L.= *J. glaucus* Ehrh.: Sibiu (HF — 7802).*J. acutiflorus* Ehrh.= *J. silvaticus* Reich.: Sibiu (HF — 7774).*J. thomasi* Ten.

Sebeșul de Sus (Sibiu) (HU — 36.941).

J. alpinus Vill. var. *fusco-ater* (Schreb).= *J. fusco-ater* Schreb.: Lacul Sf. Ana, 6-VIII-1853 (HF — 7765, HLGL).*J. tenagieia* Ehrh.

Boemia (HF — 7828).

Luzula sylvatica (Huds.) Gaud.= *L. sylvatica* Gaud.: Suru (HF — 7995, 36.983).*L. luzuloides* (Lam.) Dandy et Willmott= *L. albida* DC. var. *sordida* Schur: Puciosul, 6-VIII-1853 (HLGL);= *L. nemorosa* E. Mey. (etichetă refăcută) Cisnădie pe Măgura (HU — 36.969).*L. spadicea* (All.) DC. var. *allianii* E. Mey f. *carpathica* (Kit.) A. et G.*L. spadicea* (All.) Lam. et DC. var. *allionii* E. Mey f. *carpathica* (Kit.) Borza= *L. spadicea* (DC.) Lam. var. *carpathica* A. et Gr. (= *L. spadicea* DC, Schur, En. plant. Transs. p. 681); Cheile Cibinului (HU — 36.986); = *L. glabrata* Desv.: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 7970).*L. spicata* (L.) Lam. et DC.

Munții Făgărașului, 16-VIII-1851 (HF — 7885).

L. sudetica (Willd.). DC.= (*L. sudetica* Schur, En. plant. Transs. p. 683); Munții Făgărașului, 16-VIII-1851 (HF — 7921).

L. multiflora (Ehrh.) Lej.

= *L. multiflora* Lej.: Cisnădioara, Măgura (HF — 7912, 7.913).

Cyperaceae A. L. Juss.

Eriophorum vaginatum L.

Puciosul (HU — 36.867).

Eriophorum angustifolium Honck.

= *E. polystachon* L.: Puciosul (HU — 36.852).

E. latifolium Hoppe

Mohoș (Kukojszás) — Puciosul, (HF — 7611).

Bolboschoenus maritimus (L.) Palla

= *Scirpus maritimus* L.: Sibiu (HF — 7680).

Schoenoplectus tabernaemontani (Gmel.) Palla

= *S. tabernaemontani* Gmel. (= *S. glaucus* Sm.): Tușnad (HF — 7696).

Isolepis setacea (L.) R. Br.

= *Scirpus setaceus* L.: Transilvania (HF — 7667).

Heleocharis soloniensis (Dubois.) Mansf.

= *Scirpus ovatus* Roth: Prejmer lîngă Brașov (HF — 7638).

H. palustris (L.) R. Br.

= *Elaeocharis palustris* R. Brown: Brașov (HF — 7645).

Acorellus pannonicus (Jacq.) Pall.

= *Cyperus pannonicus* Jacq.: Zam (Hunedoara) (HF — 7565, HU — 36.835).

Rhynchospora alba (L.) Vahl.

= *Schoenus fuscus* L. (= *Rhynchospora fusca* Schur En. plant. Trans. p. 689.): Arpaș (HF — 7573).

Cladium mariscus (L.) Phol

= *C. germanicum* Schrad.: Cluj, în lacul orașului, 14-VII-1853 (HLGL).

Carex pauciflora Lightf.

Arpaș (HF — 7502, HU — 36.592); Vîrtopul Leoatei (HU — 36.592).

Carex dioica L.

Turbăria Mohoș (Tușnad) (HU — 36.533).

C. pyrenaica Wahlenbg.

Munții Făgărașului, Vîrtopul Leoatei, VIII-1851 (HF — 7515, HU — 36.601).

C. divulsa Good. var. *guestphalica* (Boenn.) F. Schultz.

= *Vignea guestphalica* Bönnigh., Schur, En. plant. Trans. p. 704: Cisnădioara (HF — 6810, HU — 36.543).

C. spicata Huds.

= *C. muricata* L.: Sibiu (HF — 6797, HU — 36.525); Transilvania (HF — 6976).

C. vulpina L.

Turbăria Mohoș (= Kukujszás) lîngă lacul Sf. Ana (HF — 6788).

Carex stenophylla Wahlenbg.

Gușterița (Sibiu) (HF — 6851, HU — 36.615).

C. brizoides Jusl.

Sibiu (HF — 6920, HU — 36.503).

C. praecox Schreb.

Sibiu (HF — 7263).

C. disticha Huds.

Brașov (HF — 6827).

C. cyperoides L.

Sibiu (HF — 6868).

C. leporina L. (= *Vignea leporina* Rchb.), Schur, En. p. 701

Sibiu (HF — 6886).

Carex canescens L. (*Vignea canescens* Rchb.), Schur En. plant.

Transs. p. 702 (HU — 36.511).

C. elongata L. (= *Vignea elongata* Rchb.), Schur En. plant. Trans. 702.

Sibiu (HF — 6882), HU — 36.549).

C. stellulata Good. (= *Vignea stellulata* Rchb., Schur, En. plant. Transs.

p. 702): Sibiu (HF — 6994, HU — 36.610).

C. remota Grub. = *Vignea remota* Rchb., Schur En. plant. Trans. p. 703): Sibiu (HF — 6985).

C. digitata L.

Brașov. (HF — 7341).

C. humilis Leyss.

Gușterița (HF — 7380, HU — 36.712).

C. halleriana Asso (= *C. gynobiosis* Vill., Schur En. plant. Trans. p. 717).

Transilvania (HF — 7365).

C. transsilvanica Schur

Valea Sadului, 1847 (HF — 7354); Transilvania, (fără indicarea localității) (HU — 36.826).

C. alba Scop.

Brașov (HU — 36.626).

C. pilulifera L.

Odorhei (HU — 36.768), HF — 7334).

C. montana L.

Gușterița (HF — 7284).

C. liparicarpos Gaud.

= *C. nitida* Host (HF — 7436).

C. caryophyllea Lat. (= *C. anomala* Janka, Schur En. plant. Trans. p. 718).

Sibiu (HU — 36.634).

C. umbrosa Host

= *C. longifolia* Host: Sibiu (HF — 7252); = *C. polyrrhiza* Wallr.: Gușterița (HF — 7253); Sibiu, pîrîul Sevis (HU — 36.828).

C. pallescens L.

Cîmpia Transilvaniei (HF — 7393).

C. tomentosa L.

Sibiu (HF — 7326, HU — 36.810, 36.811).

C. panicea L.

Sibiu (HF — 7407, HU — 36.756).

C. flacca Schreb.

= *C. glauca* Scop.: Gușterița (HF — 7390); = *C. glauca* Murr.: Gușterița (HU — 36.689).

C. atrata L.

Frumoasa (Munții Cibinului) (HF — 7462, HU — 36.481); Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 7466).

C. buxbaumii Wahlbg.

Borsec (HU — 36.509).

C. fusca All. (= *Vignanthe vulgaris* Schur En. plant. Trans. p. 706).

= *C. goodenowii* J. Gay.: Sibiu (HF — 6944, HU — 36.556); = *C. vulgaris* Fries: Sibiu (HF — 7022).

C. fusca All. ssp. *dacica* Heuff. (= *Vignanthe dacica* Schur) En. plant. Trans. p. 705);

= *C. dacica* Heuff.: Izvorul Zîrnei, munții Făgărașului, VIII-1851 (HU — 36.530).

C. gracilis Curtis

= *C. gracilis* Curt. var. *mönchiana* Schur (= *Vignanthe mönchiana* Schur En. plant. Trans. p. 706):

Sibiu (HU — 36.560); Brașov (HF — 6818).

C. elata All.

= *C. stricta* Good.: Sibiu (HF — 6929).

C. sempervirens Vill. f. *trichocarpa* (Schur).

= *C. trichocarpa* Schur (*C. serpentine* a. *trichocarpa* Schur En. plant. Trans. p. 709): Munții Făgărașului, (VIII-1851 (HF — 7207).

C. fuliginosa Schkuhr

= *C. fimbriata* Schk. (= *C. fimbriata* Host nec Schkuhr): Munții Făgărașului pe Piscul Leoatei sau Piscul Zîrnei, VIII-1851 (HF — 7239, HU — 36.379).

C. silvatica Huds.

Sibiu (HF — 7117).

C. pilosa Scop.

Brașov (HF — 7425).

C. michelii Host

Sibiu (HU — 36.724, HF — 7147).

C. distans L.

Gușterița (Sibiu) (HF — 7166).

C. oederi Ehrh.

= *C. flava* L. ssp. *oederi* (Ehrh.) Lam.: Sibiu (HF — 7195).

C. hordeistichos Vill.

Sibiu (HF — 7137, HU — 36.700).

C. acutiformis Ehrh.

Sibiu (HU — 36.624); Transilvania, fără indicarea localității (HF — 7039).

C. rostrata Stokes

= *C. ampullacea* Good.: Sibiu (HF — 7068); Puciosul, turbărie, 6-VIII-1853 (HLGL).

C. vesicaria L.

Turbăria Mohoș (Kukujszás) în apropiere de Tușnad (HF — 7058).

Gramineae Juss.

Bromus arvensis L.

Sibiu (HS — 48.375, HF — 6569).

B. racemosus L.

Transilvania (HF — 6578).

B. commutatus Schrad.

Sibiu (HF — 6576).

B. japonicus Thunb. = *B. patulus* M.K., Schur En. plant. Trans. p. 802:

Sibiu (HF 6553, HU — 36.420); Transilvania, fără indicarea localității (HU — 36.425).

- B. ramosus* Huds.
 = *B. asper* Murr.: Transilvania (fără indicarea localității) (HF — 6512).
- B. erectus* Huds.
 Transilvania (fără indicarea localității) (HF — 6508).
- B. inermis* Leyss.
 Transilvania (fără indicarea localității) (HF — 6 497).
- Festuca drymeia* Mert. et Koch
 = *F. montana* M. B.: Cîrtea (HU — 36.348).
- F. gigantea* (L.) Vill.
 = *Bromus giganteus* (L.) P.B.: Sibiu (HF — 6 514, HU — 36.342); Turnu Roșu (HU — 36.343).
- F. pratensis* Huds.
 Transilvania, fără indicarea localității (HF — 6.436).
- F. heterophylla* Lam
 Gușterița (HF — 6 412).
- F. amethystina* L.
 Transilvania (HF — 6 397), HU — 36.309..
- F. ovina* L.
 Sibiu (HF — 6 369).
- F. intermedia* Roem. et Schult.
 = *F. duriuscula* L.: Sibiu (HU — 36.331): Transilvania (HF — 6 416).
- F. pallens* Host
 = *F. ovina*. var *glaucia*: Moravia (HF — 6 372).
- F. sulcata* L.
 Gușterița (HU — 36.378).
- F. sulcata* (Hack.) Nym. f. *hirsuta* (Host) Hackel
 Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 6 467).
- F. laxa* Host
 Dealul Negru lîngă Sadu (HF — 6467).
- Vulpia myuros* (L.) Gmel.
 Transilvania, fără indicarea localității (HF—6 597).
- Brachypodium pinnatum* (L.) P. Beauv.
 Transilvania (HF—6 616).
- B. silvaticum* (Huds.) P. Beauv.
 Sibiu (HF — 6 632).
- Sclerochloa dura* (L.) P. Beauv.
 Sibiu (HF — 6 338, HU — 36.282).

Puccinellia distans (Jacq.) Parl.

Sibiu (HF — 6 363). HU — 36.319).

Poa annua L.

Sibiu (HF — 6 320).

P. bulbosa L. f. *vivipara* Koel.

Gușterița (HF — 6 308).

P. pumila Host

Munții Făgărașului, Piscul Zîrma, VIII-1851 (HF — 6 271, HU — 36.273)

P. badensis Haenke

Munții Cîrțișoarei (munții Făgărașului), 1851 (HF — 6 271): Transilvania (HF — 6 276).

P. laxa Haenke

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HU — 36.238), HF — 6 260, 6 261).

P. minor Gaud.

Arpașul (Munții Făgărașului) (HF — 6 252, HU — 36.247); = *P. supina*

P. supina Schrad. (= *P. annua* L. ssp. *varia* Gaud. Borza, Conspectus florae Romaniae 1947).

P. cenisia All.

= *P. distichophylla* Gaud.: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 6 300, HU — 36.230); Porcești (Turnu Roșu) (HU — 36.229).

P. nemoralis L.

Cluj (HF — 6 238, HU — 36.249).

P. palustris L.

Sibiu (HU — 36.261).

P. palustris L. var. *fertilis* Rchb.

= *P. fertilis* Host: Sibiu (HF — 6 219).

P. hybrida Gaud.

= *Festuca montana* Sternb.: Cîrțișoara (HF — 6 455).

P. trivialis L.

Sibiu (HU — 36.275).

P. pratensis L.

Sibiu (HS — 48.532).

P. compressa L.

Cluj (HF — 6 229, HU — 36.225).

Briza media L.

Sibiu (HS — 48.370).

Catabrosa aquatica (L.) P. Beauv.

Șura-Mică (HF — 6 100); Cluj (HU — 36.290, 36.291).

Melica ciliata L.

Transilvania, fără indicarea localității HF — 6 134).

M. ciliata L. var. *transsilvanica* (Schur) Hackel f. *holubyana* A. et G.

= *M. transsilyanica* Schur (etichetă ulterior refăcută: *M. ciliata* L. var. *holubyana* A. G. f. *planifolia* Papp): Transilvania, fără indicarea localității (HU — 36.100).

M. altissima L.

Cluj, pe Feleac, 14-VII-1853 (HF — 6 109 ,HLGL).

Sesleria rigida Heuff.

Munții Rodnei, Vf. Ineu, 21-VII-1853 (HLGL).

S. coerulea (L.) Ard. em. Wettst.

= *S. caerulea* Ard.: Transilvania (HF — 5 966).

S. coerulans Friv.

= *S. bielzii* Schur: Ineu, Munții Rodnei, 21-VII-1853 (HF — 5 975, HU — 36.141).

Lolium remotum Schrank

= *L. arvense* Schrad.: Transilvania, fără indicarea localității (HF — 6 670).

L. multiflorum Lam. = *L. italicum* A. Br., Schur En. plant. Trans. p. 813; Sibiu (HU — 36.471), HF — 6 672).

Molinia coerulea (L.) Moench.

Borsec (HF — 6 015).

Agropyrum repens (L.) P. Beauv.

Gușterița (HF — 6 722).

A. intermedium (Host) P. Beauv.

Gușterița (HU — 36.448).

A. caninum (L.) P. Beauv.

Sibiu (HS — 48.316, HU — 36.442).

Triticum monococcum L.

Sibiu (HS — 48.561, HF — 6 742).

T. polonicum L.

Sibiu (HF — 6 746, HS — 48.563).

Hordeum hystrix Roth.

= *H. secalinum* Schreb. (*H. gussoneanum* Prlat. ap. Simk. En. florae Transs. vasc. critica p. 595): Ocna Sibiului (HF — 6763).

- H. maritimum* Eith.
 Ocna Sibiului (HF — 6 757).
- Elymus europaeus* L.
 Puciosul (HF — 6 778).
- Eragrostis pilosa* (L.) P.B.
 Sibiu (HS — 48.424, HF — 6 037).
- E. minor* Host (= *E. poaeoides* P. Beauv.) Schur En. plant. Trans. p. 766;
 Sibiu (HF — 6 051, HU — 36.178).
- E. megastachya* Link.
 Hunedoara (HU — 36.169).
- Cynodon dactylon* (L.) Pers.
 Sibiu (HF — 5 924, HS — 48.402)
- Aira caryophyllea* L.
 Sibiu (HF — 5 765).
- A. elegans* Willd.
 = *A. capillaris* Host (HU — 35.978).
- Deschampsia flexuosa* (L.) Trin.
 = *A. flexuosa* L.: Cluj (HF — 5 772, HU — 36. 048).
- D. caespitosa* L.
 Sibiu (HU — 36.022).
- Holcus lanatus* L.
 Sibiu (HF — 5 744, HU — 36.056).
- H. mollis* L.
 Sibiu (HF — 5 751).
- Trisetum ciliare* (Kit.) Dom.
 = *T. carpaticum* Roem. et Sch.: Munții Făgărașului, VIII-1851 (HU — 36.064).
- Venteneta dubia* (Leers.) F. Schultz
 Transilvania (HF — 5821).
- Avena fatua* L.
 Sibiu (HF — 5848).
- A. strigosa* Schreb.
 Gușterița-Sibiu (HF — 5845).
- Avenastrum versicolor* (VIII.) Fritsch.
 = *Avena versicolor* Vill.: Munții Făgărașului (HU — 36.011). HF — 5 871; Arpașul (munții Făgărașului) (HS — 48.364).

A. pratense (L.) Jess.

= *Avena pratensis* L.: Hăghimașul Mic lîngă Bălan (HF — 5883).

A. adsurgens (Schur) Jav.

Avena alpina Smith (= *Avena adsurgens* Schur, En. plant. Trans. p. 762); = *A. pratensis* Schur (Auct trans. ap. Simk. En. fl. Trans. vasc. critica p. 574); Hăghimașul Mic lîngă Bălan (HU — 35.982).

Danthonia provincialis Lam et DC.

= *D. calycina* (Vill.) Rchb.: Fineștele Clujului, 14-VII-1853 (HF — 5 909).

Sieglungia decumbens (L.) Bernh.

Munții Făgărașului, VIII-1851 (HF — 5914, HU — 36.058, 36.059).

Koeleria pyramidata (Lam.) Dom. = *K. cristata* Pers., Schur En. plant. Trans. p. 747;

Transilvania, fără indicarea localității (HU — 36.087).

K. gracilis Pers.

Transilvania, fără indicarea localității (HF — 6 080).

Agrostis stolonifera L.

= *A. alba* L.: Sibiu (HS — 48.322, HF — 5 680).

A. rupestris All.

Arpașul Mare (Munții Făgărașului), VIII-1851 (HS — 48.324, HF — 5 638, 5 639, HU — 35.933).

A. tenuis Sibth.

= *A. vulgaris* With.: Cluj (HF — 5 670).

A. canina L.

Transilvania (HF — 5 656).

Calamagrostis canescens (Web.) Roth

= *C. lanceolata* Roth: Cîrța (HU — 35. 967).

C. epigeios (L.) Roth

Gușterița (HF — 5 711).

C. pseudophragmites (Hall. f.) Koel.

= *C. pseudophragmites* Bmg.: Gușterița (HF — 5 706, HU — 35.975).

C. arundinacea (L.) Roth

Arpaș (HS — 48.392).

Phleum alpinum L. ssp. *commutatum* (Gaud.) Richt.

= *Ph. commutatum* Gaud: Arpașul Mare (HU — 35.885).

P. alpinum L.

Arpaș (HS — 48.499, HF — 5 560).

P. phleoides (L.) Karsten

= *P. böhmeri* Wibel: Șelimbăr-Sibiu (HF — 5598).

P. hirsutum Honck.

Sub *P. cuspidatum* W. (= *Ph. michelii* All.): Tălmaciul (HS — 48.500).

P. montanum C. Koch

Tălmaciul HU — 35.890).

Alopecurus pratensis L.

Sibiu (HF — 5 532); = *Alopecurus nigricans*: Sibiu (HF — 5 540) verif. E. Schneider-B.

A. laguriiformis Schur

Munții Făgărașului, Arpașul Mare (HS — 48.335, HF — 5 542).

Stipa capillata L.

Gușterița-Sibiu (HF — 5 463).

Tragus racemosus (L.) All.

= *T. racemosus* Desf.: Deva (HF — 5 310).

Hierochloa australis (Schrad.) R. et Sch.

= *H. australis* R. et Sch.: Cluj (HF — 5 421).

Phalaris canariensis L.

Sibiu, promenada (HS — 48.495 48.496, HF — 5 394, 5 395).

Digitaria sanguinalis (L.) Scop.

= *D. sanguinalis* Scop.: Sibiu (HF — 5 324, HS — 48.416);

D. sanguinalis (L.) Scop. ssp. *ciliaris* (Retz) Domin

= *D. ciliaris* (Roth) Koel.: Gușterița (HF — 5 317).

D. ischaemum (Schreb.) Muhlenb.

= *D. glabra* R. et Sch.: Sibiu (HF — 5 313).

Setaria verticillata (L.) P. B.

= *S. verticillata* P. Beauv., Schur En. plant. Trans. p. 723.: Transilvania, fără indicarea localității (HF — 5 364).

S. italicica (L.) P. Beauv. var. *germanica* Koch.

= *S. germanica* P. B.: Transilvania, fără indicarea localității (HF — 5 377).

Andropogon ischaemum L.

Sibiu (HS — 48.344).

Chrysopogon gryllus (Torner) Trin.

= *Pollinia gryllus* Spr.: Transilvania, 6-VII (HLGL).

* *Sorghum vulgare* Pers.

HF (5 301).

Oryza clandestina (Weber) A. Br.

Sibiu (HF — 5 379).

Crypsis aculeata (L.) Ait.

Neusiedler-See (Austria) (HF — 5 508).

Orchidaceae Juss.

Coeloglossum viride Hartm.

= *Orchis viridis* Sw.; Măgura Cisnădioarei (HF — 8 988).

Orchis coriophora L.

Sibiu (HF — 9012, HS — 48.253).

O. mascula L.

Gușterița (HS — 48.270).

O. palustris Jacq. ssp. *elegans* (Heuff.) Nyár.

Sibiu (HF — 9 110).

O. sambucina L.

Cisnădioara (HS — 48.289).

INDEXUL ALFABETIC AL GENURILOR

Achillea 242	Aruncus 229	Centaurea 244
Acomitum 226	Asperula 239	Centunculus 234
Acorellus 248	Asplenium 221	Cephalaria 239
Adenostyles 240	Aster 241	Celosia 222
Adonis 227	Astragalus 231	Oerastium 222
Agropyrum 254	Avena 255	Ceratocephalus 226
Agrostis 256	Avenastrum 255	Chamaenerion 232
Aira 255	Bartschia 237	Chenopodium 222
Alchemilla 230	Betula 221	Chrysanthemum 242
Allium 246	Bifora 233	Chrysopogon 257
Alopecurus 257	Blechnum 221	Cirsium 244
Althaea 232	Bolboschoenus 248	Circaea 232
Alyssum 227	Brachypodium 252	Cladium 248
Amarantus 222	Brassica 228	Clarkia 232
Amaryllis 246	Briza 253	Clerodendron 237
Amygdalus 230	Bromus 251	Coeloglossum 258
Anchusa 236	Brukenthalia 235	Colutea 231
Andromeda 235	Buddleia 238	Comarum 229
Andropogon 257	Bulbocodium 246	Conringia 228
Androsace 234	Bupleurum 233	Convolvulus 235
Anthemis 242	Calamagrostis 256	Corchorus 232
Arabidopsis 227	Campanula 240	Coreopsis 242
Arabis 227	Carduus 244	Coriandrum 239
Artemonia 230	Carex 248—251	Corydalis 227
Arenaria 223	Carpesium 241	Cosmos 242
Arnica 243	Cassia 2	Crepis 245
Artemisia 243	Catabrosa 254	Crypsis 258

Cynodon	255	Holcus	255	Momordica	240
Danthonia	256	Homogyne	243	Monotropa	235
Datura	236	Hondeum	254	Myosotis	236
Deschampsia	255	Hutchinsia	228	Myosurus	226
Dianthus	225	Hydrangea	229	Nepeta	237
Digitaria	257	Hypericum	228	Ocimum	238
Doronicum	243	Hypochoeris	244	Oenanthe	234
Draba	227	Illecebrum	223	Onosma	236
Elymus	255	Impatiens	233	Ophioglossum	220
Epilobium	232	Inula	241	Orchis	258
Equisetum	220	Iris	246	Oryza	258
Erigeron	241	Isolepsis	248	Oxalis	233
Eriophorum	248	Jasminum	239	Oxycoccus	235
Erysimum	227	Juncus	247	Oxyria	221
Erythronium	246	Knautia	239	Oxytropis	231
Eragrostis	255	Kochia	222	Pelargonium	233
Euphorbia	225	Koeleria	256	Peltigera	219
Euphrasia	237	Laburnum	230	Periploca	238
Festuca	252	Lathyrus	231	Petrosimonia	222
Filipendula	230	Lavatera	232	Peucedanum	234
Fontinalis	220	Legousia	240	Phalaris	257
Fritillaria	246	Leontodon	244	Phleum	256
Fumaria	227	Leontopodium	241	Phlox	235
Funkia	246	Ligularia	243	Physalis	236
Galega	231	Lilium	246	Phyteuma	240
Galeopsis	237	Linum	232	Picridium	245
Galium	239	Lippia	237	Pimpinella	234
Genista	230	Liriodendron	225	Pirola	235
Gentiana	238	Lolium	254	Pistacia	233
Geranium	233	Lonicera	239	Plantago	238
Geum	230	Lotus	231	Poa	253
Gilia	236	Lupinus	230	Podosperum	245
Gladiolus	246	Luzula	247	Polianthes	246
Gnaphalium	241	Lycopodium	220	Potentilla	229
Gnidia	229	Lysimachia	234	Polygala	233
Goniolimon	234	Lythrum	231	Polygonum	221
Gypsophila	224	Madia	242	Polystichum	220
Heleocharis	248	Malcolmia	227	Primula	234
Helianthemum	228	Malva	232	Prunella	237
Helichrysum	241	Matricaria	242	Puccinelia	253
Heliosperma	224	Matthiola	227	Pulicaria	241
Heliotropium	235	Melandrium	224	Pulmonaria	236
Helleborus	225	Melica	254	Pulsatilla	226
Herniaria	223	Minuartia	223	Radiola	233
Hesperis	227	Molinia	254	Ranunculus	226
Hieracium	245	Moluccella	237	Rhamnus	233
Hierochloa	257				

Rheum	222	Serratula	244	Telekia	241
Rhododendron	235	Seseli	234	Thalictrum	226
Rhynchospora	248	Sesleria	254	Thesium	221
Rorippa	227	Setaria	257	Thymus	238
Rosa	230	Sieglungia	256	Tofieldia	246
Rubus	229	Silaum	234	Tragus	257
Rumex	221	Silene	224	Trifolium	230
Ruppia	245	Sisymbrium	227	Trinia	234
Salix	221	Solidago	240	Trisetum	255
Salvia	237	Sorghum	257	Triticum	254
Sanguisorba	230	Spergularia	223	Tropaeolum	233
Santolina	242	Spiraea	229	Tulipa	246
Saxifraga	228	Stachys	237	Usnea	219
Scabiosa	239	Statice	234	Valeriana	239
Schoenoplectus	248	Stellaria	222	Valerianella	239
Scleranthus	223	Stipa	257	Venteneta	255
Sclerochloa	252	Streptopus	246	Verbena	237
Scorzonera	245	Struthiopteris	220	Veronica	236
Scrophularia	236	Suaeda	222	Viola	228
Scorpiurus	231	Swertia	238	Vulpia	252
Scutellaria	237	Tagetes	241	Xanthoria	219
Sedum	228	Taraxacum	245	Zinnia	241
Selaginella	220	Tecoma	237		
Senecio	243				

B I B L I O G R A F I E

1. Borza, Al. *Conspectus florae Romaniae regionumque affinum*, I, II, Cluj, 1947.
2. Fuss, M., *Flora Transsilvaniae Excursoria*, Cibinii, 1866.
3. Gombocz, E., *A magyar botanika története*. Budapest 1936.
4. Hegi, G., *Illustrierte Flora von Mitteleuropa*, I—VII, München, 1906—1931.
5. Heltmann, H., *Ferdinand Schur und Michael Fuss — zwei bedeutende Siebenbürgische Botaniker*, „Forsch. zur Volks- und Landesk.“ 9, 2, 1966, pp. 115—122
6. Römer, J., *Ein Blatt der Erinnerung an Dr. Ferdinand Schur*, „Verh. u. Mitt. d. Siebenb. Ver. f. Naturw. zu Hermannstadt“, XLIII, 1894, pp. 1—18.
7. Schuller, F., *Schriftsteller-Lexikon der Siebenbürgen Deutschen*, IV, 1902, Sibiu.
8. Schur, F., *Beiträge zur Kenntnis der Flora von Siebenbürgen. I. Botanische Exkursion auf den Fogarascher Gebirgen, Mitte August 1851*, „Verh. u. Mitt. d. Siebenb. Ver. f. Naturw. zu Hermannstadt“, II, 1851, pp. 167—171, 176—177.
9. Schur, F., *Bericht über eine botanische Rundreise durch Siebenbürgen*, „Verh. u. Mitt. d. Siebenb. Ver. f. Naturw. zu Hermannstadt“, X, 1859, pp. 58—86; 96—134; 137—182; 185—212.
10. Schur, F., *Enumeratio plantarum Transsilvaniae*, Vindobonae, 1866.
11. Simonkai, L., *Enumeratio Florae Transsilvanicae vasculosae critica*, Budapest, 1886.
12. Tutin, T. G., Heywood, V. H., Burges, N. A., Valentine, D. G., Walters, S. M., Webb, D. A., *Flora Europaea*, I, II, Cambridge, 1964, 1968.
13. Ungar, K., *Flora Siebenbürgens*, Sibiu, 1925.
14. * * * *Flora R.S. România*, I—XI, 1953—1966, Edit. Academiei, Bucureşti.

M. I. DOLTU și ERIKA SCHNEIDER-BINDER

**PFLANZEN AUS DEN HERBARIEN
DES BRUKENTHAL-MUSEUMS, VON FERDINAND SCHUR
GESAMMELT**

(ZUSAMMENFASSUNG)

Als bedeutende Persönlichkeit der floristischen Forschungen aus dem Siebenbürgen des 19. Jahrhunderts, zählt *Ferdinand Schur* zu den erfolgreichsten Entdeckern der floristischen Seltenheiten dieser Provinz.

In seinen 400 Exkursionen hat er über 50.000 Pflanzenexemplare gesammelt, die sein Herbarium als das größte klassische siebenbürgische Herbarium kennzeichnen.

In seinem Werk „*Enumeratio plantarum Transsilvaniae*“, das 1866 in Wien erschien, zählt Schur nicht weniger als 4129 Phanerogamen und 493

Kryptogamen auf, unter denen sich zahlreiche von ihm beschriebene Arten befinden. Obwohl viele von diesen Beschreibungen später von mehreren Botanikern in Frage gestellt wurden, ist es Tatsache, daß diese zum Teil das Herbarium Ferdinand Schurs — welches sich leider nicht in Siebenbürgen befindet, sondern von Schur an die Universität von Lwow verkauft wurde — nicht untersucht haben und die Belege dieser seltenen, von Schur beschriebenen Pflanzen nich einsehen konnten. Viele der von Schur beschriebenen Seltenheiten, die bezweifelt wurden, sind dennoch später in Siebenbürgen wieder aufgefunden worden.

Die Verfasser, die den dokumentarischen Wert der von Schur gesammelten Pflanzenbelege kennen, haben sich vorgenommen, in der vorliegenden Arbeit sämtliches von Schur gesammeltes und bearbeitetes Pflanzenmaterial, das sich in den Herbartsammlungen der Naturwissenschaftlichen Abteilung des Brukenthal-Museums befindet, in einem Katalog zusammenzufassen.

Diese Pflanzen, gering an Zahl, wurden von Schur zum Teil für das Herbarium des „Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt“ gesammelt, das auf seine Anregung zusammen mit Michael Fuss und G. A. Kayser gegründet wurde, zum Teil aber anderen zeitgenössischen Botanikern als Tauschmaterial gegeben.

In der Arbeit werden 597 Arten aus 300 Gattungen und 75 Familien aufgezählt, wobei die neuen Normen der systematischen Eingliederung beachtet wurden.